No. ZEVENTIEN

UIT HET ENGELSCH VAN LOUIS TRACY

(3) HOOFDSTUK II. (Vervolg).

Ik ben heelemaal niet beroemd," zei hij. „Maar ik ben gaarne bereid om voor mijn zonde te boeten."

Hij boog zich over het boek, dat zij op een met paarlemoer ingelegde schrijftafel geopend had, nam een penhouder en was inwendig blij, dat hij een week geleden juist zijn hersens gepijnigd had om aan de wenschen van een klein, maar aanhoudend nichtje te voldoen. Hij schreef toen :

Wanneer schoone jonkvrouw, als straf gij mij vraagt
Een gedicht in Uw album te schrijven,
Dan moet, arme dichter, ik bevend beschroomd,
Het antwoord wel schuldig U blijven.

De blik van Uw oogen, de druk van Uw hand
Beneev'len zoodanig mijn zinnen
Dat rhythme en metrum mijn hersnen ontvlién.
En mij valt geen rijmwoord te binnen.

Moet dan, wat ik zelf niet stamelen kan
Ik rooven uit andrer boeken?
't Is alles vergeefs — poëzie is alleen
Bij U, o volschoone, te zoeken.

Hij telde de regels.

„Twaalf," zei hij. „Ik heb er twee geleerd en de overige tien gelezen, ik smeek U dus mij de rest van de straf kwijt te schelden."

Zij boog zich voorover om te lezen wat hij geschreven had ; toen hij zijn naam er onder zette en den datum, kwamen hun hoofden opmerkelijk dicht bij elkaar, in aanmerking genomen dat ze elkaar nog geen vijf minuten kenden. Zij leunde met haar elleboog op de tafel en liet haar kin op haar hand rusten, terwijl de andere hand op den rug van zijn stoel lag. Hij voelde haar adem langs zijn wang gaan, en de fijne geur van heur haar bracht hem bijna buiten zichzelf ; toch wist hij zeker dat zij evenmin van plan was met hem te flirten, als hij van plan was haar te vertellen, dat haar vader ieder oogenblik beschuldigd kon worden van een vreeselijke misdaad.

„Is dat heusch oorspronkelijk?" vroeg zij na 't gelezen te hebben.

„Dat heb ik U al verteld!"

„Ik moet toch Uw boeken eens zien te krijgen," zei zij naïef.

Hij lachte, en hun oogen ontmoetten elkaar.

„Mag ik meelachen?" zei een stem, en Theydon wist, vóór hij zich omgedraaid had, dat de man, dien hij 't laatst gezien had, toen hij om den hoek van de Innesmore Mansions in een regenbui verdween, in de kamer was.

Het meisje pakte het album op en liep naar haar vader toe, zonder een zweem van verlegenheid.

„Waarom hebt U mij verteld, dat mijnheer Theydon een ernstig wetenschappelijk man was?" riep zij uit. „Hij is 't heelemaal niet. Hij kan prachtig onzin schrijven."

„Dat kunnen een massa wetenschappelijke menschen, Evelijn. Het doet mij genoegen U te zien, mijnheer Theydon. Prof. Scarth's brief heeft den weg geplaveid voor iets meer dan een plechtig bezoek, en daarom heb ik U maar gevraagd om te komen eten. Mijn vrouw is niet in de stad. Zij lijdt aan hooikoorts en moet Londen vroeg in Mei ontvluchten. Als zij in Juni hier is, is zij wanhopend. Vanavond bent U onze eenige gast, maar mijn dochter gaat na het eten naar een muziekavondje bij Lady de Wilton, en dus kunnen U en ik ons onder 't genot van een sigaar in de luchtvaart verdiepen."

Toen hij daar zoo stond, in die mooie ontvangkamer, verwelkomd door een man als Forbes, en na zijn gezellig gesprek met een meisje als diens dochter, trachtte Theydon zich wijs te maken dat zijn ontmoeting met die onheilspellend-uitziende detectives aan het Waterloo-station slechts in zijn verbeelding plaats gegrepen had.

Hij werd echter spoedig weer tot de werkelijkheid terug gebracht door de woorden van Evelijn Forbes. Zij had het album aan haar vader gegeven en keek toevallig net naar Theydon als zij den vorigen avond gedaan had.

„Bent U gisterenavond niet in het Daly-theater geweest?" vroeg zij plotseling.

„Ja." zei hij. Toen, merkende dat hij er niet aan kon ontsnappen, ging hij voort : „U en ik hebben dezelfde ontdekking gedaan, Juffrouw Forbes. Wij drieën stonden samen aan den uitgang. Ik stond op een taxi te wachten en zag hoe U in uw auto stapte. Nu weet U precies, waarom ik over dien stoel gevallen ben."

Forbes, die lachte om het grappige vers in het album, keek snel op.

„Zeg me niet dat Tomlinson weer vergeten heeft dien ellendigen stoel weg te zetten!" riep hij uit. „Heusch, ik moet óf hem óf de schilderij wegdoen, hoewel ik op allebei prijs stel."

„Wees maar niet boos op Tomlinson, Vader," lachte het meisje. „Als mijnheer Theydon niet op zoo'n ongewone manier was binnengekomen, zouden we over het weer gepraat hebben, of over een dergelijk vervelend onderwerp. Ik heb hem nu om zoo te zeggen overrompeld, en vóór hij 't zelf wist was hij aan 't dichten."

Op dat oogenblik kwam Tomlinson zelf, dik en onverstoorbaar, zeggen dat het eten klaar was. Zij gingen de trap af, vroolijk pratende over de operette, die zij den vorigen avond gezien hadden. Het was geen nieuws voor Theydon, dat de waarheid soms nog vreemder is dan fictie, maar hij voelde dat dit alledaagsch gezegde een andere beteekenis had gekregen. Hij geloofde, en niet zonder reden, dat niemand ooit zoo iets beleefd had. Als hij 't huis verliet, zou hij regelrecht bij twee gerechtsdienaren komen, wier plicht het zou zijn mijnheer Forbes op te zoeken om een volledige en ware uitlegging te geven van zijn bezoek aan Mevrouw Lester — als hij (Theydon) tenminste vertelde wat hij wist. Het was alsof 't zwaard van Damocles boven zijn hoofd hing. Aan dat gezellig middagmaal was hij aan grooter emotie ten prooi dan een Borgia, die iemand te gast had, dien hij van plan was te vergiftigen!

Uit pure zelfverdediging praatte hij zóó geanimeerd als hij maar zelden deed. Evelijn vond hem blijkbaar erg aardig, en aangevuurd door de belangstelling, die zij toonde, putte hij zich uit in fantastische paradoxen. Zijn uitbundigheid prikkelde ook Forbes, die zelf een goed „causeur" was.

De tijd ging al te gauw voorbij. Het meisje stond met een zucht op.

„Het is erg jammer dat ik weg moet," zei zij. „Ik zal me vreeselijk vervelen bij Lady de Wilton. Maar ik kan er niet af, of ik moest vierkant jokken door de telefoon. Vader, den volgenden keer dat U mijnheer Theydon ten eten vraagt, moet U het mij bijtijds zeggen, en dan zult U mij zoo gauw niet meer kwijt raken."

Zij gaf Theydon de hand. Terwijl zij haar vader een afscheidskus gaf, ging de gast naar de deur en hield die voor haar open. Glimlachend keek zij hem aan en haar oogen zeiden duidelijk :

„Ik vind u erg aardig. Kom maar eens gauw terug."

Toen was zij weg, en de kamer scheen iets van haar gloed en kleur verloren te hebben.

„Ga niet weer zitten, Theydon," zei Forbes opstaande. „We kunnen de koffie wel naar mijn cel laten brengen. Van welke likeur hou je 't meest, of zullen we Tomlinson zeggen de karaf port te geven? Het is heel goede, en nog een glas er van zal je geen kwaad doen."

Theydon had de champagne aan tafel haast niet durven aanraken. Altijd matig, omdat hij gemerkt had, dat wijn of sterke drank hem bij zijn werk hinderde, voelde hij dat hij dien avond meer dan ooit een koel hoofd en stalen zenuwen noodig had. De raad van zijn gastheer dus volgende, koos hij ook port.

„Je hebt gelijk," zei Forbes. „Herinner je je nog het gezegde van Dr. Johnson : „Roode wijn is de drank voor jongens ; port voor mannen ; maar hij, die een held wenscht te zijn, moet brandewijn drinken."? Daar we vanavond niet van plan zijn heldhaftig te zijn, moeten wij ons aan den port houden."

„Toevallig heb ik bij mijn terugkomst uit Brooklands juist een glas brandewijn gedronken," bekende Theydon. „Ik drink zelden of nooit iets van sterken drank voor 't eten, maar vandaag had ik iets noodig om mij op te wekken."

Hij hoopte vaag, dat deze opmerking tot een vraag van zijn gastheer zou leiden en dat hij zoo, van 't een op 't ander, zonder te veel moeite, op dat onderwerp zou komen, waarover hij besloten was een beslissende verklaring te krijgen van den man die er hoofdzakelijk mee te maken had, vóór hij de vertegenwoordigers van „Scotland Yard" weer zou zien.

Maar Forbes, die hem een gemakkelijken stoel aanwees in een gezellig-ingerichte bibliotheek, en zelf in een anderen neerviel, lette alleen maar op dat ééne woord — Brooklands.

„Heb je gevlogen?" vroeg hij.

„Neen, ik heb me in de theorie verdiept, maar niet in de practijk."

„O, in de theorie. Het schijnt waar te zijn dat er ergens in onze hersenen de eigenschappen van een visch en van een vogel verborgen zijn. Deze sluimerende vermogens ontwikkelen zich dagelijks. Met de onderzee-booten zijn we al een boel verder dan met de luchtvaart. Maar waarom, in naam der menschheid, moet elke ontwikkeling van het menschelijk vernuft gericht zijn op oorlogsdoeleinden. Het maakt me ellendig, als ik hoor, hoe de eerste vraag, die tegenwoordig aan een uitvinder gesteld wordt, deze is: Kunt gij ons in staat stellen meer van onze medemenschen te dooden dan wij met de bestaande middelen konden doen? Of 't een nieuwe machine is, een nieuw amalgama van metalen, een nieuw gebied voor electriciteit, een nieuwe ontploffingsstof, men hoort steeds denzelfden kreet : hoeveel, hoever, hoe veilig kunnen we dooden? Ik veracht die belustheid op verwoesting. Het is een vreemd en afschuwelijk verschijnsel van den tegenwoordigen tijd. De uitvinding der boekdrukkunst, van de stoommachine of van de telegrafie werd niet op deze manier begroet. Vergeef me, mijnheer Theydon, als ik me wat laat gaan. De mannen, die de wetenschap vooruitbrengen zijn, in 't algemeen gesproken, Christenen. Zij spreken ons van vrede op aarde, en toch bereiden zij zich onafgebroken voor op een wereldkrijg.

Wij leeren het evangelie van Christus van den preekstoel en in de school, trachten het in onze wetten uit te drukken, gehoorzamen er aan in ons leven en in maatschappelijke verhoudingen, en toch zijn we tot de tanden toe gewapend, en wapenen ons nog steeds, geven steeds meer sterkte aan de wanden van onze oorlogsschepen en meer afstand aan de kogels van onze kanonnen, voortdurend klinken en wellen en smeden we monsters die menschen, steden en staten moeten verbrijzelen."

Het was nu niet meer de jonge man, die het gesprek in handen had. Theydon, die het plan maar opgaf om het gesprek te leiden naar 't raadsel, dat hem, hoe meer hij Forbes zag en hoorde, hoe langer hoe ongelooflijker werd, luisterde ingespannen naar den man, die sprak met de overtuiging en den ernst van een profeet.

„Denk niet, dat ik het Christendom beschuldig," ging Forbes driftig door. „De Bergrede wekt bij ons op al wat grootsch en edel in ons alledaagsch bestaan is, al wat eeuwig schoon is in de droomen van de toekomst. Maar waarom dat oorlogsgedruisch, die rook van arsenalen, dat marcheeren en oefenen van alle jonge mannen op de wereld? De natuurwet bestaat duidelijk uit twee eenvoudige onderdeelen. Zij vertoont ons het beginsel van den strijd om het bestaan en het bewijs van het overlèven van de meestgeschikten. Lieve hemel, is dit niet genoeg, zonder dat onze ooren doofgemaakt worden door kruit en tromgeroffel? Welke Engelschman wenscht, in 't diepste van zijn ziel, een Duitscher te vermoorden? Waar is de Duitscher, die 't bloed van een Franschman verlangt te zien stroomen? Het is krankzinnig om te denken, dat de vijftienduizend bewoners van de een of andere rustige kleine stad in Engeland vervuld zijn van een grooten, voortdurenden haat voor de vijftienduizend inwoners van een even rustige kleine

Illustratie uit: „Insulinde". — Reisindrukken van Emiel Hullebroeck.

Van den bekenden dichter-zanger Emiel Hullebroeck ontvingen wij ter aankondiging in ons blad een exemplaar van zijn aan onzen Minister van Koloniën opgedragen werk „Insulinde". In dit boek heeft Hullebroeck de indrukken opgeteekend, door hem opgedaan gedurende zijn tournée door Nederlandsch-Indië, en dit wel, zooals hij zelf in zijn voorwoord zegt, zonder de fantasie een enkel woordje te laten meespreken. Direct wanneer hij iets waarnam, werd de indruk van het gehoorde of geziene — en Hullebroeck heeft als kunstenaar een *eigene*, bijzondere gave om op te merken — neergeschreven. We meenen, dat het boek juist hieraan zijn groote frischheid en originaliteit dankt: de stijl is overal even bevallig en aangenaam; nergens wordt de schrijver zwaar op de hand of houdt hij lange vertoogen; integendeel, met een enkel — het *juiste* woord — wordt de ontvangen indruk weergegeven, hetgeen oorzaak is, dat dit boek zich lezen laat als een vlot-geschreven, goed-gecomponeerde roman. Het geschrevene wordt verlucht door een groot aantal goede illustraties, die deels zijn naar foto's, door Hullebroeck zelf genomen. Het werk in zijn geheel maakt een uitnemenden indruk: goed kunstdrukpapier, een fraaie, duidelijke letter en eenvoudig, maar degelijk gebonden. Het is, om het in 't kort te zeggen: een boek, dat we, naast andere standaardwerken over Indië, dienen te bezitten.